

2025-10-01

Diariennr: Fö2025/01190

Från

SME-D, The Swedish Association of Small and Medium Size Enterprises in Defense and Security,

kansliet@sme-d.se

Till

Försvarsdepartementet

Till: fo.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: emma.conradsson@regeringskansliet.se

Remissvar avseende SOU 2025:86 Redo! En utredning om personalförsörjningen av det militära försvaret

Utredningen innehåller flera förslag som syftar till att stärka Försvarsmaktens uthållighet och tillgång till personal. Vi vill särskilt uppmärksamma de konsekvenser som dessa förslag kan få för små och medelstora företag (SME), vilka utgör en betydande del av svenskt näringsliv och även spelar en viktig roll inom försvarssektorn.

1. Påverkan på SME:er**• Personalbortfall med stor påverkan**

I SME:er är varje medarbetare ofta avgörande för verksamhetens funktion. När en anställd kallas in till militär tjänstgöring – exempelvis som reservofficer eller totalförsvarspliktig – uppstår ett direkt bortfall som kan påverka produktion, leveransförmåga och kundrelationer.

• Nyckelkompetens försvinner

Om en person med unik kompetens försvinner till följd av inkallelse, kan det få oproportionerligt stora konsekvenser för verksamheten, särskilt inom teknikintensiva eller säkerhetsklassade områden.

• Oförutsägbarhet och planeringssvårigheter

Utökad tjänstgöringsskyldighet och kvarstående värnplikt vid höjd beredskap innebär ökad osäkerhet för arbetsgivare. SME:er har ofta begränsad kapacitet att hantera plötsliga personalförändringar, vilket försvårar långsiktig planering.

• Ekonomiska konsekvenser

Inkallelse av personal medför kostnader för rekrytering, kompetensöverföring, utbildning

och produktivitetsförlust – särskilt kännbart för mindre företag med begränsade marginaler.

- **Risk för negativ rekryteringseffekt**

Företag kan bli mindre benägna att anställa personer med militär anknytning, vilket kan leda till indirekt diskriminering och minskad folkförankring av totalförsvaret.

2. Förslag på stödåtgärder för SME:er

För att säkerställa att totalförsvaret kan stärkas utan att SME:er drabbas oproportionerligt, föreslår vi följande kompletterande åtgärder:

A. Ekonomiskt stöd

- **Kompensationsbidrag till arbetsgivare**

Inför ett statligt stöd för att täcka kostnader vid längre frånvaro, särskilt för nyckelpersoner i SME:er.

- **Skatteavdrag för vikariekostnader**

Möjliggör avdrag för kostnader kopplade till ersättningsrekrytering och kompetensöverföring.

B. Förutsägbarhet och planering

- **Tjänstgöringskalender**

Försvarmakten bör tillhandahålla en planeringskalender med god framförhållning för tidvis tjänstgörande personal.

C. Juridiskt och administrativt stöd

- **Informationspaket till arbetsgivare**

Utveckla tydliga riktlinjer och mallar för hur SME:er ska hantera inkallelser, ledighet och återgång.

- **Utökad rätt till tjänstledighet med skydd**

Säkerställ att lagstiftningen ger tydligt skydd för både individ och arbetsgivare vid inkallelse.

D. Kompetensförsörjning

- **Utbildningsstöd för ersättare**

Erbjud subventionerade utbildningsinsatser för att snabbt kompetenssäkra ersättningspersonal.

2025-10-01

Diariennr: Fö2025/01190

3. Avslutande synpunkter

Vi ser positivt på ambitionen att stärka Sveriges försvarsförmåga, men det är avgörande att detta sker i balans med näringslivets förutsättningar. SME:er är särskilt sårbara för personalbortfall och bör därför ges särskild hänsyn i den fortsatta beredningen av utredningens förslag.

Vi uppmanar regeringen att komplettera utredningen med en särskild konsekvensanalys för SME:er och att inrätta en samverkansplattform mellan Försvarsmakten, arbetsgivarorganisationer och SME-representanter.